

การปลูกเมล่อนปลอดภัยสารพิษในระบบโรงเรือน

รูปแบบโรงเรือนพลาสติก

ลักษณะโรงเรือน

รูปแบบ	หลังคาทรงโค้ง
โครงสร้าง	เสาปูนพริกไทยเก่า ไม้ยูคาลิปตัส ไม้ไผ่และท่อ PVC
หลังคา	พลาสติก GH หนา 0.25 มิลลิเมตร
ผนัง	มุ้งกันแมลงเคลือบ UV ขนาด 32 เมช
ระบบน้ำ	น้ำหยด
ต้นทุนโรงเรือน	24,888 บาท
ต้นทุนระบบน้ำ	2,404 บาท
อายุการใช้งาน	ประมาณ 5 ปี

การปลูกและการเตรียมดิน

1. การเพาะกล้าก่อนย้ายปลูกลงแปลง

- แخذเมล็ดพันธุ์ในน้ำอุ่น อุณหภูมิ 50-55 องศา นานประมาณ 6 ชั่วโมง เติมน้ำทิ้ง หุ้มเมล็ดด้วยผ้าเปียก น้ำหมาดนานประมาณ 24 ชั่วโมง จนมีรากขาวเริ่มงอกออกมาให้เห็นสามารถนำไปเพาะในวัสดุเพาะได้

- เตรียมวัสดุเพาะกล้า โดยใช้พีทมอสผสมกับขุยมะพร้าวร่อน ดินร่วน ปุ๋ยหมัก อัตรา 1:1:1 ผสมคลุกเคล้าให้เข้ากัน อบอุ่นเชื้อโดยกองวัสดุเพาะตากแดดคลุมด้วยพลาสติกใสทิ้งไว้ 15 วัน กรอกวัสดุปลูกลงในกระบะเพาะกล้า และหยอดเมล็ดหุ้มละ 1 เมล็ด กลบเมล็ดด้วยวัสดุเพาะ รดน้ำให้ชื้น วางไว้ในที่ร่มรำไร จนกว่าต้นกล้ามีใบจริงประมาณ 2-3 ใบ ประมาณ 10 วัน จึงสามารถย้ายปลูกลงแปลงปลูกได้

2. การเตรียมแปลงปลูกและการปลูก

- การเตรียมแปลงปลูก โดยใช้รถไถพรวนดินขนาดเล็กพรวนแปลง ตากดินประมาณ 1 อาทิตย์ เพื่อกำจัดวัชพืช โรค - แมลงที่อาศัยอยู่ในดิน ไถย่อยดิน และผสมคลุกเคล้าปุ๋ยหมักที่สลายตัวดีแล้ว 500 กก. / 1 ไร่ เรือน ปรับดินให้สม่ำเสมอ ยกแปลงปลูกขนาด 1 เมตร ความยาว 13 เมตร คลุมแปลงด้วยพลาสติกดำเงิน เจาะรูขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง 6-8 ซม. ระยะระหว่างหลุม 40 เซนติเมตร ระยะระหว่างแถว 50 เซนติเมตร และ ระยะระหว่างแปลง 1 เมตร ให้น้ำแบบระบบน้ำหยด โดยวางสาย PE ขนาด 20 มิลลิเมตร วางด้านบนพลาสติกดำเงินแล้วเจาะรูสวมมินิวาร์ตรงโคนต้นเมล่อน
- การปลูก นำต้นกล้าที่เตรียมไว้ปลูกหลุมละ 1 ต้น หลังปลูกรดน้ำให้ขึ้น

การเตรียมแปลงและการปลูก

3. การขึ้นค้ำ

เมล่อนเป็นพืชที่มีลำต้นเถาเลื้อย หลังปลูก 14 วัน ควรมีการทำค้ำให้กับต้นเมล่อน ไข่ไม้ไผ่ทำค้ำวางตามแนวนอนสูงจากพื้นดิน 1.80 เมตร ผูกเชือกไนล่อนที่มีความแข็งแรงตรงตำแหน่งต้นเมล่อนให้เชือกห้อยลงมา ยาวจรดดิน ในการเริ่มต้นให้ต้นเมล่อนเกาะกับเชือกจะต้องผูกเชือกไว้ที่ขั้วล่างสุดของเมล่อนแล้วเวียนเชือกรอบต้น เพื่อให้เชือกสัมผัสและรับน้ำหนักพยุงต้นไว้ได้

การทำค้ำ

การพันเชือกให้ต้นเมล่อนเลื้อยขึ้นค้ำ

4. การเลี้ยกลำต้นและกิ่งแขนง

หลังจากปลูกเมล่อน 15-20 วัน เริ่มมีการแตกกิ่งแขนง ให้ปลิดกิ่งแขนงที่เกิดขึ้นต่ำกว่าข้อที่ 8 และสูงกว่าข้อที่ 10 ออกและปล่อยให้กิ่งแขนงที่เกิดขึ้นระหว่าง ข้อที่ 8-10 ไว้ให้เป็นที่เกิดของดอกตัวเมียที่จะติดเป็นผลต่อไป

5. การแต่งกิ่งแขนง

โดยตัดปลายยอดทิ้งให้เหลือใบประมาณ 2 ใบ คือใบที่ใกล้กับข้อแรกที่จะเกิดดอกตัวเมียหรือดอกสมบูรณ์เพศ และใบที่ข้อถัดขึ้นไป ปล่อยให้ดอกตัวเมียหรือดอกสมบูรณ์เพศเกิดขึ้นเพียงแขนงละ 1 ดอก และเมื่อต้นเมล่อนเจริญเติบโตจนถึง 25 ข้อ ให้ตัดปลายยอดของต้นออก เพื่อหยุดการเจริญเติบโตทางลำต้น นอกจากนี้ให้เด็ดใบล่างสุดออก 3-5 ใบ ที่ไม่ค่อยได้รับแสงแดดออก เพื่อให้ต้นโปร่งเพิ่มการถ่ายเทของอากาศไม่ให้เกิดการสะสมของความชื้นที่ชักนำไปเกิดโรคราต่างๆได้

6. การผสมเกสรและการไถผล

เมล่อน เป็นพืชที่มีดอกเพศผู้และเพศเมียอยู่กันคนละดอกแต่เกิดอยู่บนต้นเดียวกัน โดยดอกเพศผู้จะเกิดก่อน และเกิดเป็นช่อที่มุมระหว่างก้านใบกับลำต้น หรือ ลำต้นกับกิ่งแขนง ส่วนเพศเมียหรือดอกสมบูรณ์เพศ จะเกิดทีหลังและเกิดเป็นดอกเดี่ยว ที่ข้อแรกหรือข้อที่สองของกิ่งแขนง โดยปกติเมล่อนเป็นพืชผสมข้าม

จำเป็นต้องมีการผสมเกสรจากภายนอกโดยแมลงหรือมนุษย์จึงจะติดเป็นผลได้ จึงต้องช่วยผสมเกสร ตั้งแต่เวลา 06.00-10.00 น. ในขณะที่อากาศมีอุณหภูมิไม่สูง วิธีการผสมเกสรทำโดยเด็ดดอกตัวผู้ที่บ้านในวันนั้นจากต้นใดก็ได้ นำมาปลิดกลีบดอกออกให้หมดเหลือแต่หลอดเกสรตัวผู้ แล้วนำมาคว่ำและแตะลงที่ยอดของดอกตัวเมียหรือดอกสมบูรณ์เพศที่บ้านในวันนั้นให้ทั่วโดยรอบดอก ทอยผสมเกสรให้ดอกตัวเมียหรือดอกสมบูรณ์เพศที่เกิดอยู่บนกิ่งแขนงที่เกิดบนข้อที่ 8-10 ซึ่งจะบานไม่พร้อมกัน จนผสมครบทั้ง 3 ดอก เมื่อเริ่มติดเป็นผลอ่อนขนาดเท่าไข่ไก่ เลือกผลที่สมบูรณ์ที่สุดไว้เพียงผลเดียว ที่เหลือให้ปลิดทิ้ง หลังติดผล 2 สัปดาห์ ให้เริ่มใช้เชือกผูกที่ขั้วผลโยงไว้กับค้ำเพื่อช่วยพยุงและรับน้ำหนักผลที่จะเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว

ดอกเกสรตัวผู้

ดอกเกสรตัวเมีย

การผสมเกสร

การไว้ลูก

7. การดูแลรักษา

- การรดน้ำ โดยการวางระบบน้ำหยดและติดตั้งหัวน้ำหยดที่ต้นเมล่อนทุกต้น ให้น้ำวันละ 1 ครั้ง นานประมาณ 30 นาที หรือจนกว่าดินจะมีความชื้น

การให้น้ำแบบระบบน้ำหยด

- การให้ปุ๋ยทางดิน หลังปลูกประมาณ 7 วัน ใส่ปุ๋ยสูตร 15-15-15 ที่ต้นเมล่อน อัตรา 15 กรัม/ต้น เมื่ออายุประมาณ 25 วัน และ 50 วัน หลังย้ายปลูก อัตรา 20 กรัม/ต้น และเมื่ออายุ 65 วัน หลังย้ายปลูกใส่ปุ๋ยสูตร 15-15-15 อัตรา 20 กรัม/ต้น ร่วมกันปุ๋ยสูตร 13-13-21 อัตรา 15 กรัม/ต้น
- การให้ปุ๋ยทางน้ำ เป็นวิธีที่มีประสิทธิภาพในการให้ปุ๋ยดีที่สุด โดยการติดตั้งปั๊มปุ๋ยเข้าที่ส่วนต้นทางของระบบน้ำหยดก่อนเข้าสู่แปลงปลูก และผสมปุ๋ยลงถัง ขนาด 200 ลิตร ในระยะการเจริญเติบโตทางใบและลำต้นก่อนการออกดอกติดผล ใส่ปุ๋ยสูตร 20-20-20 อัตรา 200 กรัม/น้ำ 200 ลิตร แต่ภายหลังเมื่อเริ่มออกดอกติดผลแล้ว ใส่ปุ๋ยสูตร 12-5-40 อัตรา 200 กรัม/น้ำ 200 ลิตร
- การเพิ่มความหวานในผลก่อนเก็บเกี่ยว ก่อนการเก็บเกี่ยว 1 สัปดาห์ ลดปริมาณการให้น้ำแก่ต้นเมล่อน ลงทีละน้อย จนถึง 2 วันก่อนเก็บเกี่ยว ให้ลดน้ำลงจนกระทั่งต้นเมล่อนปรากฏอาการเหี่ยวในช่วงกลางวัน การทำเช่นนี้จะช่วยเพิ่มเปอร์เซ็นต์น้ำตาลในผลเมล่อนและลดปัญหาการแตกของผลเมล่อนก่อนการเก็บเกี่ยว

การให้ปุ๋ยทางน้ำ

8. การเก็บเกี่ยว

เมื่อผลเมล่อนสุกแก่จะมีการเปลี่ยนแปลงลักษณะภายนอก คือพันธุ์ที่ผิวมีร่างแหหรือพันธุ์ร็อกก็จะพบว่าร่างแหเกิดขึ้นเต็มทีคลุมทั้งผล ผิวเริ่มเปลี่ยนสีอ่อนนุ่มลง มีกลิ่นหอมและเกิดรอยแยกที่ขั้ว อายุการเก็บเกี่ยว 60-70 วัน หลังหยอดเมล็ด พันธุ์โกลเด้นท์สวีท ผลสีเหลืองเข้ม มีกลิ่นหอม เกิดรอยแยกที่ขั้ว อายุการเก็บเกี่ยว 60-75 วัน หลังหยอดเมล็ด

ผลผลิตพร้อมเก็บเกี่ยว